

Hjemmebasert rehabilitering etter hjerneslag

Hjemmebasert rehabilitering av slagrammede kan være et alternativ til opptrening i sykehus, viser metaanalyse.

Etter å ha blitt rammet av hjerneslag er det viktig å ta opp igjen dagligdagse aktiviteter så tidlig som mulig. En mulighet er å flytte deler av opptreningen fra institusjoner til kjente omgivelser i hjemmet og nærmiljøet. Nå har effekten av slik hjemmebasert rehabilitering blitt undersøkt i en metaanalyse med tre norske forskere på forfatterlisten (1).

Forfatterne identifiserte 11 randomiserte, kontrollerte studier med nær 1 600 pasienter. Resultatene fra metaanalysen viste at hjemmebasert rehabilitering var gunstig. Risikoen for død eller alvorlig funksjonshemming var redusert, evnen til å mestre daglige gjøremål var bedret og det var større sjanse for å kunne bo hjemme.

– Vi vet at slagpasienter initialt skal behandles i slagenheter, men kunnskap om hvordan den videre behandlingsskjeden bør organiseres, har vært mangelfull, sier seksjonsoverlege Bent Indredavik ved Seksjon for hjerneslag, Medisinsk avdeling, St. Olavs Hospital.

– Denne metaanalysen viser at særlig pasienter med lette til moderate alvorlige hjerneslag kan ha stor nytte av hjemmebasert rehabilitering. Rehabiliteringen kan enten organiseres som opptrening i hjemmet eller i dagrehabiliteringsavdelinger eller i en kombinasjon. Bare de studier som har etablert et ambulereende team til å koordinere utskrivning, oppfølging og videre rehabilitering i samarbeid med primærhelsetjenesten, har vist positive effekter.

Bent Indredavik er en pioner innen hjerneslag-forskning i Norge. Foto privat

For pasienter med milde til moderate alvorlige slag synes en behandlingsskjede med akutt behandling i slagenhet og videre oppfølging og rehabilitering i hjemmet koordinert av et ambulereende team å være av de mest effektive behandlingstilbud vi i dag kan tilby, sier Indredavik.

Erlend Hem

erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

- Langhorne P, Taylor G, Murray G et al. Early supported discharge services for stroke patients: a meta-analysis of individual patients' data. *Lancet* 2005; 365: 501–6.

Pionerer i forskning på hjerneslag

St. Olavs Hospital var det første norske sykehuset som fikk egen slagenhet.

Siden starten i 1986 har Slagenheten ved St. Olavs Hospital vært en pionerhet innen slagbehandling. Bent Indredavik og hans medarbeidere var de første til å dokumentere at slagenhetbehandling reduserte dødelighet og alvorlig funksjonshemming. Senere er funnene reproduisert i en rekke land (1).

I Norge er det nå opprettet slagenheter ved de fleste sykehus. Utfordringen i dag er å dimensjonere disse slagenhetene slik at de har tilstrekkelig kapasitet til å ta imot alle slagpasienter og sørge for at behandlingssopplegget er i samsvar med det som er dokumentert i randomiserte studier. For å sikre kvaliteten på slagbehandlingen har slagenheten i Trondheim nylig utviklet et

kvalitetsregister for slagbehandling som nå benyttes i Midt-Norge. Målet er at dette på sikt kan bli et nasjonalt kvalitetsregister.

Et hovedmål for forskningsaktiviteten ved slagenheten i Trondheim er å finne frem til enda mer effektive behandlingssopplegg i slagenhetene. Det pågår studier for å avklare effekten av tidlig mobilisering, intensiv trening, kontroll og regulering av blodtrykk, glukosenivå, temperatur, oksygentensjon i akutfasen samt forebygging av akutte komplikasjoner, trombolytisk behandling og sekundærprofylakse.

Litteratur

- Wyller TB. Ikke for pyser. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2005; 125: 1627.

www.tidsskriftet.no/
norskforskning

Ordforklaringer

Hjerneslag: I Norge rammes ca. 15 000 mennesker av hjerneslag hvert år. 85 % skyldes hjerneinfarkt, de resterende intrakraniale blødninger. 60 000–70 000 nordmenn lever med sekvele etter gjennomgått slag. Hjerneslag er den tredje hyppigste dødsårsak i den vestlige verden, den hyppigste årsak til alvorlig funksjonshemming og til innleggelse i sykehjem (1).

Slagenhet: Sykehusenhet eller -avsnitt med spesialopplært personell og øremerkede senger for behandling av hjerneslagpasienter. Behandling i slagenhet regnes som det best dokumenterte behandlingstilbudet ved akutt hjerneslag. Ved innleggelse i slagenhet vil en tverrfaglig gruppe fagfolk med spesiell interesse og kunnskap om hjerneslag ta hånd om pasienten. De praktiske tiltakene består i å forhindre feber, stabilisere blodtrykket, forebygge dehydrering, tilføre oksygen, unngå glukoseholdige væsker, gi acetylsalisylsyre ved infarkter, forebygge komplikasjoner og sørge for tidlig mobilisering (1).

Litteratur

- Dahl A. Mye kan bedres for hjerneslagpasienten. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2000; 120: 2375.

Er du i ferd med å publisere eller har du nylig publisert forskningsresultater i et internasjonalt tidsskrift? Send tips til erlend.hem@medisin.uio.no

Artikkelen ble publisert 5. februar 2005 i *The Lancet* (www.thelancet.com), som er et av verdens ledende medisinske tidsskrifter.